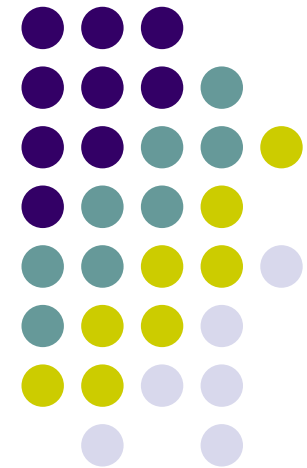

Järjestöjen toiminnan arviointi - JÄRVI-hankkeessa opittua ja kehitettyä

Kehittämispäällikkö Leea Paija,
Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto
Suunnittelija Nella Savolainen,
Terveyden edistämisen keskus

Pilottiryhmä 1: Toiminto tai projekti

Vetäjät Marja Kiijärvi-Pihkala, Antti Peltö-Huikko, Leea Paija

Kiinnostuksen kohde

- ✓ Arviointi projektin/toimintoprosessin eri vaiheissa tulosten ja toimintamallien juurruttamiseen saakka
- ✓ Alussa mm. projektin toimintamallin/toimintojen vaikutusten/vaikuttavuuden arviointi, järjestön projektitoiminnan vaikuttavuuden arviointi, oikeat menetelmät ja välineet arviointiin, tavoitteena toiminnan suunnitelmallisuus, asiakaslähtöisyys ja laatu
- ✓ Sisältyy arvioinnin rooli toiminnan jatkuvuuden tukena (kehittämisen kehä) ja kysymys siitä, miten yhdessä hankkeessa opittu arviointiosaaminen osataan ottaa käyttöön muissa hankkeissa tai toiminnoissa
- ✓ Suurin ryhmä (14 pilottijärjestöä)

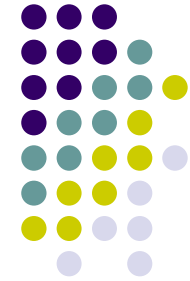
Ryhmän arviointikysymyksiä ovat esimerkiksi

- ✓ Miten arvioida yksittäisiä toimintoja ja tehtäviä mm. projekteja?
- ✓ Miten soveltaa arvioinnista opittua järjestön muiden toimintojen arviointiin?

Tuloksia

- ✓ Oppimista arvioinnista, ryhmässä käsiteltyjä teemoja mm. arviointiasetelma, ohjelmateoria ja tuotos-tulos-vaikutus-vaikuttavuus,
- ✓ Pilottien yhteiseen työkirjaan työkaluja hankkeen valmisteluvaiheesta toteutukseen ja juurruttamiseen asti.

Pilottiryhmä 1: Arviointi prosessin eri vaiheissa - tuloksia

Ennen projektin käynnistymistä

- ✓ Ryhmässä tuotettu kuvaus ja ohje Hyvästä ideasta hyvään projektisuunnitelmaan
- ✓ Ryhmässä kokeiltu ja kehitetty mm. työkalu projekti-idean kuvaamiseen, prosessikuvaus ideasta hankesuunnitelmaksi, mahdollisuuksien ja uhkien hallinta (MUH, SWOT, Onnistumisen lähteet)

Projektin/prosessin aikana

- ✓ Työkaluja toiminnan seuraamiseen ja arviointiin
- ✓ Testattu ja kommentoitu olemassa olevia (ARVI-työkalut, Onnistumisen lähteet, Max Pederdyn kolme universaalia kysymystä, pikaitsearviointi, riskianalyysi ym.)
- ✓ Kehitetty ryhmässä uusia (täydennettävät lauseet, johto- ja ohjausryhmätyöskentely)

Projektin/prosessin jälkeen

- ✓ Työkalu arviointitiedon ja opitun hyödyntämiseen
- ✓ Kehitetty ryhmässä Onnistumiskartoitus

Pilottiryhmä 2: Asiakasnäkökulma

Vetäjät Nina K. Hyttinen ja Päivi Opari

Kiinnostuksen kohde

- ✓ Miten asiakkaan, osallisen, ihmisen näkökulma rakentuu arvioinnissa?

Järjestöt

- ✓ A-klinikkasäätiö, Helsingin kouluraittiuspiiri, Irti huumeista, Kriminaalihuollon tukisäätiö, Kuurojen liitto, Lihastautiliitto, Operaatio Toivo, Pakolaisneuvonta, Sininauhasäätiö

Työkirjaan

- ✓ Ryhmäläisten kokemuksia prosessista
- ✓ Asiakasnäkökulma arvioinnissa: miksi, miten, hyvät ja huonot puolet
- ✓ Näkemyksiä erilaisista tiedonkeruun muodoista, joita voi hyödyntää (kyselylomake, ryhmähaastattelu, värikoodiäänestys, paneeliarviointi, bikva-arviointi)
- ✓ Asiakasarvioinnin työkaluja (asiakasarviointilomake, asiakastyön kompastuskivien välttämisen tsekkauslista, asiakasosallisuuden itsearviointi)

Pilottiryhmä 3:

Verkostotoiminnan arviointi

Vetäjät: Nella Savolainen, Kaarina Tamminiemi

Kiinnostuksen kohde

- ✓ Miten arvioida verkostojen toimivuutta ja hyödyllisyyttä erilaisissa tilanteissa ja olosuhteissa?

Järjestöt

- ✓ Muistiliitto (Alzheimer-keskusliitto), Etelä-Pohjanmaan Muistihäiriö ja dementiayhdistys, Lapin Muistihäiriö- ja Dementiakeskus, Pienperheyhdistys, Pohjois-Karjalan kansanterveyden keskus, Terveyden edistämisen keskus

Työkirjaan

- ✓ Mitä järjestöjen verkostot ovat
- ✓ Verkstomaisen toiminnan kulmakivet järjestöissä
- ✓ Verkstojen arvioinnin edut ja haasteet
- ✓ Vaikutusten ja vaikuttavuuden arviointi verkstossa
- ✓ Työkalut ja niiden arviointi (järjestön verkstoitumisen taso, verkstoston riskianalyysi, verkstoston osaaminen ja toimintakyky, verkstoston rakenteen ja tehtävän kuvaus, kompetenssiarviointi verkstossa)
- ✓ Arvioivan ajattelun ja työtteen kehittyminen

Pilottiryhmä 4:

Järjestötoiminnan arviointi paikallistasolla

Vetäjät: Marja Pihkala ja Marja Vuorinen

JÄRVI
Sosiaali- ja terveysturvallisuuskeskusliitto
Terveysturvallisuuden edistämisen keskus

Kiinnostuksen kohde

- ✓ Kansalaisjärjestöjen toiminnan arvioinnin kehittäminen paikallisella ja seudullisella tasolla
- ✓ Arvioinnin odotetaan tuottavan tietoa paikallisyhdistysten toiminnan kehittämisen perustaksi useilla toiminnan osa-alueilla

Pilottiryhmä etsii ratkaisua kysymyksiin

- ✓ Miten arvioida paikallisyhdistyksen toimintaa?
- ✓ Miten hyödyntää arviointia pääosin vapaaehtoisten toiminnan kehittämisessä?

Järjestöt

- ✓ Balanssi, Helsingin Hengitysyhdistys, Kehitysvammaisten tukiliitto, Mannerheimin Lastensuojeluliitto, Mannerheimin Lastensuojeluliitto/Kainuun piiri, Suomen Selkäliitto, Suomen Valkonauhaliitto

Tuloksia

- ✓ Oppimista arvioinnista, arvioinnin peruskäsitteet ja lähtökohdat ohjelmateorian avulla, Vaikuttavuuden haaste toiminnan vaikuttavuuden arviointi vaatii siihen hyvin soveltuvat menetelmät, jotka arvioinnin suorittajasta tuntuvat luontevilta ja mielekkäiltä
- ✓ Sähköiseen työkirjaan menestyvän yhdistyksen keskeisten ominaisuuksien arvioinnin malli

Pilottiryhmä 4: Tuloksena syntyä

ESIMERKKI...	1 - 5= toteutuu erittäin huonosti/ hyvin 0 = ei koske yhdistystä	Yhteenveto Kehittämisaalueet Toimenpiteet
Inhimillinen pääoma		
Yhdistys käyttää jäsenistön osaamista monipuolisesti		
Yhdistys palkitsee ja kiittää vapaaehtoisia säännöllisesti		
Sosiaalinen pääoma		
Yhdistyksen päätöksenteko on läpinäkyvää ja avointa		
Fyysinen pääoma		
Talouden vakaus		

Pilottiryhmä 5: Järjestön viestintä

Vetäjät Paula Saikkonen ja Heidi Hakulinen

Kiinnostuksen kohde

- ✓ Miten arvioida organisaatiossa sitä prosessia, miten viestit synnytetään?
- ✓ Miten viestintätapahtumaa on mahdollista arvioida?

Järjestöt

- ✓ Muistiliitto (Alzheimer-keskusliitto), Elämäntapaliitto, Kriminaalihuollon tukisäätiö, Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto

Työkirjaan

- ✓ Mitä viestintä järjestöissä on?
- ✓ Mitä on viestinnällä vaikuttaminen
- ✓ Työkalupakki: kohderyhmäkartta, viestintäsuunnitelma, viestinnän resurssianalyysi, verkkopalvelujen arviointi
- ✓ Kirjallisuusvinkkejä

Pilottiryhmä 6: Järjestön koko toiminnan arviointi

Vetäjät Paavo Viirkorpi ja Juha A. Pantzar

Kiinnostuksen kohde

- ✓ Järjestön koko toiminnan arvioinnin malli tai sovellus
- ✓ Kiinnostuneita ollaan mm. ohjelmien arvioinnista sekä toiminnan arvioinnin sisällyttämisestä strategiaan, toimintasuunnitelmiin ja -kertomuksiin

Pilottiryhmän kysymys on: Miten arvioida järjestön koko toimintaa?

Järjestöt

- ✓ A-klinikkasäätiö, Eläkeliitto, Ensi- ja turvakotien liitto, Suomen Keliakialiitto, Mannerheimin Lastensuojeluliitto/Kainuun piiri, Psoriasisliitto, Suomen Setlementtiliitto, Yhden Vanhemman Perheiden Liitto

Odotettavissa olevia tuloksia

- ✓ Oppimista arvioinnista (vetäjät Paavo Viirkorpi ja Juha A. Pantzar), arvioinnin keskeisten käsitteiden mm. vaikuttavuuden arvioinnin käsittely, hiljaisen tiedon hyödyntäminen järjestön toiminnassa, tiedon hallinta
- ✓ Arviointityön jäsentämisen apuna on kokeilussa järjestöjen koko toiminnan arviointikaavio, odotettavana tuotoksena on yksinkertainen, helppokäyttöinen, oleellista tietoa tuottava käytäntö, joka on arvioinnin, toiminnan suunnittelun ja ohjauksen kannalta sekä tilanteen mukaan helposti muunneltava

JÄRVI-hanke 2009

Arviointifoorumit Helsingissä

- ✓ 12.3 Itsearviointi, sisäinen vai ulkoinen arviointi
- ✓ 4.6 Osallisuus ja voimaantuminen arvioinnissa
- ✓ 24.9 Toiminnan läpinäkyvyys, kehittämisen tuki vai tilivelvollisuus
- ✓ 10.12 Kohti arvioivaa ajattelua, työtettä ja toimintakulttuuria

Arviointiakvaariot alueilla

- ✓ 12.2 Viestinnän arviointi, Helsinki. Vetäjät Paula Saikkonen, Heidi Hakulinen ja Nella Savolainen.
- ✓ 2.4 Projektien arviointi, Jyväskylä. Vetäjät Marja Kiijärvi-Pihkala, ?, Leea Paija
- ✓ 7.5 Verkostotoiminnan arviointi, Joensuu. Vetäjät Timo Renfors?, Kaarina Tamminiemi, Nella Savolainen
- ✓ 22.10 Paikallis- ja aluetoiminnan arviointi, Oulu. Vetäjät Marja Vuorinen, Marja Pihkala, Leea Paija.
- ✓ 5.11 Ihmisten osallisuus ja voimaantuminen, Seinäjoki. Vetäjät Nina K. Hyttinen, Päivi Opari ja Nella Savolainen.
- ✓ 26.11 Kokonaistoiminnan arviointi. Vetäjät Paavo Viirkorpi, Juha Pantzar, Leea Paija.

Julkaisut

- ✓ Pilottien sähköinen työkirja
- ✓ Järjestöjen arvioinnin ABC

Mitä JÄRVI-hankkeen jälkeen?

Arvioinnin tuki: koulutus ja arviointipalvelut

- ✓ Arviointifoorumit 1-2 krt. /vuosi : avoimia kaikille
- ✓ Arviointiakvaariot
- ✓ Arvioinnin konsultaatiot järjestökohtaisesti (sisäisen arvioinnin tukena)
- ✓ Ulkoinen arviointi (järjestö tilaa)

Kehittämistyön jatkuminen

- ✓ JÄRVI-hankkeessa kehitetyt järjestöille soveltuvia arvioinnin työkaluja (menetelmiä) kehitetään edelleen

Verkostojen koordinointi

- ✓ JÄRVI-hankkeessa syntyneet verkostot: pilotit, asiantuntijat (esim. foorumeiden puhujat, pilottityöskentelyssä käytetyt asiantuntijat, ohjausryhmä, STKL:n ja Tekryn asiantuntijat)
- ✓ Verkostotapaamiset ja työkokoukset

Internet- ja extranet –sivujen ylläpito

Keskeisiä käsitteitä

- ✓ Tarve: Kuvaus tilanteesta, johon halutaan puuttua
- ✓ Päämäärä: Kuvaus siitä, mitä hankkeella halutaan tavoittaa
- ✓ Tavoite: Konkreettiset seikat, joita hankkeella halutaan saada aikaiseksi.
- ✓ Tuotos: Hankkeen konkreettiset ilmenemismuodot, jotka auttavat toivottujen tulosten/tavoitteiden saavuttamisessa.
- ✓ Kustannukset: Aika, raha, henkilöresurssit jne.
- ✓ Tulos: Kertoo, mitä syntyi
- ✓ Vaikutus: Suora muutos toiminnan kohteessa
- ✓ Vaikuttavuus: Tarkoittaa sitä, että tarve poistuu